

גבולות היחידה : ספר שמואל א' פרק י"ט, י"ח-כ"ד**נושא היחידה : התנבאות דוד ושאל בניית****מספר שיעורים : 1****כתבה : יעל גרוסברג****כללי :**

דוד ברח מפני שאול שניסה להורגו, והגיע אל שמואל הנביא. כאשר שומע זאת שאול, הוא שולח משלחות להביא את דוד, אולם כולם מתנבאים ולא שבים אליו. לאחר מכן מגיע שאול בעצמו, ואף הוא מתנבא.

פתיחה :

המורה יכתוב על הלוח :

הם עמדו בפתח הדלת,

אז בעזרת חבל היא ממלטת.

חיש מהר שמה במיטה "חולה" מעונה

ובבוקר לאביה סיפרה סיפור קצת שונה...

התדעו לפתור את רמזי היחידה?

ולאן הלך הבורח? עוד מעט נדע..

כדי לאפשר לכלל התלמידים לקרוא ולפצח את הרמזים, כדאי לאפשר דקה-שתיים של כתיבת התשובות במחברת/ על גבי דף. ניתן גם לעשות זאת בזוגות. לאחר מכן ישמע המורה את תשובות התלמידים, ובעזרתן יערוך סיכום לנלמד בשיעור הקודם על בריחתו של דוד ע"י מיכל מבעד לחלון. בסיום, ישאל המורה : לאן, לדעתכם, יברח דוד מפני שאול? לאן אתם הייתם בורחים, אם המלך שיש לו שרים ועבדים רבים היה רודף אחריכם? המורה ישמע את תשובות התלמידים, ויפנה לקריאת הפסוקים :

לימוד הפסוקים :**קריאת פס' י"ז**

לאן בורח דוד? לשמואל.

שמואל הוא זה שמשח אותו למלך.

מדוע, לדעתכם, הולך דוד אליו?

דוד עובר כעת ייסורים מרובים, וכמעט הרגו אותו כמה פעמים רק בגלל עניין המלוכה – על כן, שמואל שקרוב לה', הוא שיכול לעזור לו במציאות הקשה שבה הוא נתון. ולאן הם הולכים יחד? לניו.

← המורה יכתוב על הלוח בגדול : ניות, ומתוך מילה זו יצייר שני חיצים.

מה זה ניות? 1. שם מקום- בית מדרש לנביאים.

2. ניות= נוי, יופי. המדרש אומר ששמואל ודוד עסקו "בנויו של עולם" - בתכנון המקום הכי יפה בעולם. מהו? בית המקדש.

← על פי שני הפירושים, אנו רואים כאן מעלה גדולה של דוד- מהי?
בעוד הוא נתון בסכנת חיים ממשית כי שאול מנסה להורגו, הוא עוסק בדברים רוחניים
הקשורים לעתיד הרחוק- נבואה או מקום המקדש.
יש כאן לימוד גדול עבורנו – בשעת צרה, יש לצאת מהקושי הפרטי שלי ולהתחבר לה', לדברים
של נצח.

← המורה יבקש מהתלמידים דוגמאות מהחיים – מה ניתן לעשות כאשר אדם נתון בקושי גדול?
לדוגמה: תפילה, נתינת צדקה, עיסוק בחסד, אמירת תהילים.
(כמובן שקודם כול, על האדם לעשות השתדלות מעשית, כמו דוד שקם וברח.)

קריאת פס' כ'-כ"א

שאל שלח משלחת מלאכים להביא את דוד מניות.

(המורה יכתוב על הלוח את הספרה 1.)

מה קורה להם? הם רואים את להקת- קבוצת הנביאים הנמצאת שם עם שמואל המלמד אותם
כיצד להתנבא, ורוח ה' שורה על אנשי שאול, וגם הם מתנבאים ולא חוזרים.
רש"י: "ולא חששו מעתה לדברי שאול".
הנבואה גרמה להם לכוח פנימי שביטל את הפחד מפני הוראת שאול המלך.
(המורה יסמן איקס על הספרה 1.)

שאל יושב ומחכה, והם לא חוזרים. מה הוא עושה?
שולח משלחת נוספת.

(המורה יכתוב על הלוח את הספרה 2.) מה קורה להם? אותו הדבר, מתנבאים.
המשלחת השניה אינה חוזרת.
(המורה יסמן איקס על הספרה 2.)

מה הוא עושה?

שולח משלחת שלישית.

(המורה יכתוב על הלוח את הספרה 3.)

מה קורה להם?

גם הם מתנבאים ואינם חוזרים.

(המורה יסמן איקס על הספרה 3.)

← מה תציעו לשאול לעשות כעת?

שאל מחליט ללכת בעצמו להביא את דוד.

קריאת פס' כ"ב-כ"ד

(בור הגדול אשר בשכו = שם מקום. אין זה פרט חשוב בסיפור.)

מה קרה לשאול? גם הוא התנבא כאשר התקרב לניות.

"ויפשוט גם הוא בגדיו"- רש"י: בגדי מלכות, ללבוש בגדי התלמידים.

כאשר שאול מתנבא, הוא מוריד את בגדי המלכות ונראה כמו כל תלמידי הנבואה.

← המורה ישאל: מדוע, לדעתכם, הוא מוריד את בגדי המלכות?

המורה ישמע את תשובות התלמידים, ויכוון לכך שמול הקב"ה כולם שווים. כאשר עומדים מול ה', אין שווה יותר ושווה פחות, לכן אין מקום כלל לבגדי המלכות ולגאוה. "ויפול ערום" - מצודת דוד: ערום מבגדי המלכות. ודאי ששאל לא היה ערום לגמרי, אין זה מכובד וראוי לא עברו ולא עבור הנבואה. אלא הכוונה היא שהוא היה ללא בגדי המלכות.

"על כן יאמרו: הגם שאול בנביאים?!" - לאחר שאול מתנבא, כולם אומרים זה לזה בתמיהה- האם גם שאול שאינו נביא ואינו בן נביא, זכה לנבואה?

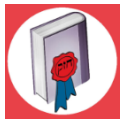
← המורה ישאל את התלמידים האם הם זוכרים פעם נוספת שבה שאול התנבא, ואת הביטוי "הגם שאול בנביאים" שהופיע גם שם.

אם הם לא זוכרים, יפנה אותם המורה לשמואל א', פרק י', י"ט - בסיפור משיחתו של שאול בסתר בידי שמואל, משיחה שהביאה לשינוי באישיותו וביכולותיו: רוח ה' צלחה עליו, והוא היה "לאיש אחר", וכאשר הוא פגש בדרכו חבורת נביאים, הוא הצטרף אליהם והחל להתנבא - אף כי לא היה נביא ולא בן נביא. תופעה בלתי צפויה זו עוררה תמיהה בקרב מי שהכיר את שאול "מאֶת־מול שְׁלֹשִׁים".

(ביטוי זה קיים כיום בשפה העברית במשמעות מושאלת, ובא לציין אדם המתחיל לפתע לעסוק בדבר שאינו בקי בו או שאינו ראוי לו.)

סיכום וסיום:

דוד ברח אל שמואל, ועסק בעניינים של קודש ורוחניות. שאול שלח שלוש משלחות כדי להביא את דוד מניו, אולם כל המשלחות התנבאו ולא שבו. לאחר מכן הלך שאול בעצמו, ואף הוא התנבא.

הצעות להמחשה:

- א. חידה - לפתיחת השיעור ולחזרה על הנלמד בתחילת הפרק.
- ב. דוגמאות מהחיים - להבנת מעלתו של דוד ולימוד ממנו כיצד לנהוג בשעת צרה.
- ג. מספרים ומחיקתם - להמחשת שלוש המשלחות שהלכו ולא שבו לשאול.

מסרים והפנמה:

- א. לימוד מְדוּד כי בשעת צרה, המעלה הגבוהה היא לעסוק בענייני רוחניות וקודש.
- ב. השמירה המיוחדת של הקב"ה על דוד, המתבטאת בכך ששלוש המשלחות ואף שאול לא הצליחו לתפוס את דוד.
- ג. מול הקב"ה כולם שווים, ואפילו המלך פושט את בגדי מלכותו.

